

22

**Incipit tractatus de Mendicitate spūali Ve
nerabil Magistri Johānis Gerson cancella
rii parisiē.**

Rāpit secretū colloquū hominis con
tēplatiui ad animā suā. anime ad ho
minem super paupertate et mēdicitate
spirituali. dōcēs recurrere ad deū a sã
ctos p deuotã oracōnem. pro impetrãda elemo
sina gratie a virtutū. Insup a pro adipiscenda
sciētia affectionū que pprie sapientiã dicūt q̄
si sapida sciētia. Et cōtinet duas ptes. Pri
ma tractat questiones a respōsiones diuersas
hominis ad animā. a ecōtra. Secda cōtinet o
racōnes a meditacōes diuersas. quas format
anima sub forma pauperis mendicantis a que
rentis panem.

h O mea paup. mea infirma. mea pa
ralitica. mea miseābilis anima. que nichil
in te aut ex te boni habes. s̄ nec tuo labore va
les cōparare. audi queso meum cōsiliū. discē
mendicādi officium. fiat tibi questus mēdici
tatis: ordinarius vite sustentāde prouēctus. An
fame siti. algore interies. Viciosa profecto ml
tū foret hec xrecūdia v̄l segnicies.

a O homo hospes quidē meus qui mecum
de patria tue prime v̄dicōis ciet? es. a detrusi

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

sum⁹ in hūc tectū ac dolorosū carcerē pñtis exi
tū fateor heu me pauperē. egrotā. captiua lesā
sauciā. nudā. omnib; egētē. Vere infelix illa ho
ra. q̄ parēs p̄mus omisit in deū sumū regē. grā
de illud nephās. et inenq; lese maiestatis. quo
iustissime nobis. illa nostra pcedara hereditas
ad epta ē. ac de loco voluptatis. gaudiij ac om
nis excellencie de portatū fumus in hunc locum
lacrimarum tribulacōnis. angustie. ⁊ de solacō
nis. De diuicijs in paupertatem. de ingenuitate
in vilitatem. de vita in mortalitatem de loco se
curitatis in locū plenū discriminis. ⁊ ut s̄b vno
claudam omnia. de vniuersitate bonorum. in p
fundū omnis miserie fumus inieci. Quaē pro
fus ignoro quid futura sim. laborare nec sc̄o
nec valeo. Versaretur q̄ppe labor meus ad deū
agnoscendū. amādum. laudādum honorādū.
Sed heu nimis longe factus est a me: minium
me a se picāt. Conspicō me in tenebris positā
circumdatam ignorantia. incertitudine errore
quibus inutilis facta sum. ad illum intucndū
seu contemplandum. Ita igitur meo frustrata
labore. amodo quid agerē. quid laborare. quid
lucri facerem. Dicis michi mendicandū esse. et
pro vita questuandum. Volo quidem. Sed q̄
ibo captiua ⁊ clausa intra hospitale tui corpo
ris. in magno carcere huius mundi mortalis

Quo pacto p̄ petēdo auxilio valere hinc effuge
re. Quis insup me clamātē audieret. & Quis ad
me respiceret. quis succurreret. Circūspice vn
diq; cū deficiamus oēs a paupes facti sumus
nimis nemo nostrū ē qui sibiip̄i vl̄ in modico
valeat opem ferre: vnde igitur alteri subueniet
Quid dabit nichil dādum habens. Ita p̄fecto
non aliā michi sortem video p̄piciā. nisi contra
hec mala remedium desperacōnis querere: a de
sperādo vitam hāc finire miseram.

h Quid dicis O anima. desperādū esse. &
Abst. Minime certe despab: meū potius audi
es cōsiliū. Tibi enim demonstrabo locum. ca
ritate a misericordia plenū. in quo omnes pau
peres querentes inueniūt refugium. Vbi enim
copiosi sūt illi p̄i ac liberales dei elemosinarij.
In ecclesia videlicet celesti s̄acti. a s̄acte. In quibz
est illa thesauraria gratie. regina misericordie
mater pauperum orphanorū. Vbi adest a re
demptor humani generis saluator noster Ihe
sus cristus. mediator et aduocat⁹ apud patrē
pro peccatoribus. Queris qualis illic tēdes. &
Et ego respondeo. Illic te. sanctū feret desiderū
Vbi enim tuū sanctū erit desiderium: tibi teipsā
esse iudicabis. Deus inquit p̄pheta. desiderium
pauperū exaudiet. Quid autē magis in tuo est
arbitrio. q̄ tuum desiderū. q̄ potes cōtinue ad

deum proficisci. cū deo loqui. a cū sãctis ab eisq;
sbsidiũ implorare.

a Si ita est o homo ut asseris. desidera
to vsq; satis. Verum plurima frequenter desi
derio: que minime accipio. a si desiderando lo
quor non est qui michi respondeat: et raro
vel nũq̃ me expior ad uitã.

h Firmiter tenẽ o anima. q̃ sanctum de
sideriũ semper auditũ pro te exauditur nisi for
te ppter alterã triũ causarum. Vel quia non ẽ
de cõueniẽtib; ad salutem. sicut paulus deside
rabat liberari a stimulo carnis. Vt q̃ preualet
in te aliud quoddã peruersũ desiderũ vanitatis
mũdane tue salutẽ contrarium. quod redamans
impedit sãctũ tuũ desiderũ suũ sortiri effectum
Vt quia hoc tuum sãctum desiderũ. cito nimis
euanescat. Racõnabile quippe valde est. si re in
uare uoles. ut hoc tuo cedat profectui. nec con
trarium queras altero desiderio predominante
q̃q; patienter a constantè expectes. oportuni
tatem subuencõis: scdm racõnabile beneplaci
tũ adiuuantis.

a Sfateor hõ ita esse Sed i hac re vnũ me
cõturbat. q̃ frequenter ignoro. quid m̃ expedi
at. quidue officiat quãtũ ad primam sancti de
siderij qualitatem. Habundant insuper in cor
de meo vana ac mundana innumera desideria

quantū ad secūdā. Demūm mox fastidit am-
mus ⁊ lassatur in sādīs desiderijs ⁊ nec in eis p-
seuerat quātum ad terciā.

b ppter ea tibi dixi a principio. o anima
mea tibi vacādū esse. discendum quoq; mendi-
candi officiū. quo tibi innotescat mod⁹ petēdi.
vtiliter. efficaciter ⁊ perseuerāter. Vtiliter qui
dem petes. si tātūmodo salutaria. si diuine volū-
tati placita. si diuine legis mādata impleri de-
sideras. In omnib; itaq; tuis desiderijs. diuinū
antepones beneplacitū ⁊ dicesq; ut sua non tua
volūtas fiat.

a Miror valde o homo. cur per sandū de-
siderium petendum velis ut dei volūtas fiat. cū
velim nolim aliter esse nō possit. Cum etiā de⁹
ab eterno videat ⁊ cognoscat oia. ⁊ sedm hanc
suam immobilē noticiā circa me singula futuā
disposuit. prout meis necessitatibus nouit esse
oportunū. Quid ē qd dicitis. q loquar ad eū per
sādū desiderium q̄ si ignoret qd michi expediat
⁊ sup hoc ipfū conaret instruere.

h Ita est vtiq; anima ut dicitis. ⁊ nichilo-
minus orādus est deus. ob aliū tamē finem q̄
ipsa tetigeris. Sicut enim deus fecit oia cum
bonorū nostrorum non egeret. nec tamen dicit
or ⁊ melior factus sit. sed creatura sue bonitatis
p̄ticipes effecta ē. Ita vult deus ut eū diligam⁹

et per sancta desideria deuote ipsi alloquamur
propter bonum nomen. In hoc quidem nostra consistit profe-
ctio. sicut et perfectio solis in lucendo et illuminando et
et ignis in calendo et calcificando. Scito ergo quod
deus ordinauit ut nostram compaemur salutem
deuotas ad ipsum et sanctos fundendo preces et
et mandata sue legis studiose adimplendo. Atque
itaque frequenter vult ad preces factorum aliquid
conferre. quod offerre constituit antequam sancti foret
Certum quippe est quod deus per seipsum posset omnia
formare. vult nichilominus sibi ad rerum mul-
tarum formationem secundas cooperari causas.
sicut homo nascitur officio generationis humane
et hec inferiora corpora conseruantur operacione su-
periorum scilicet celestium. Ita quidem vult deus
vnum saluari auxilio aliorum sanctorum hominum et
angelorum ita igitur preces satis cur orandus sit deus
et sancti eius. Sed forsitan adhuc dices vanum esse
se deum sua prece vel desiderio velle inclinare ad
alteram partem. cum illum constet penitus esse
se immutabilem. nec in eo alternacionem esse vo-
luntatis. qua flecti possit de vno velle ad aliud
aut iratus placari aut offensus reconciliari.

Ad quod respondeo. verum esse quod de im-
mutabilitate diuine voluntatis asseris. nec tamen
ideo vanas esse deuotas preces ad eum fusas quo-
modo alio fine orandus est deus et homo. Orandus

quidem est deus. nō quasi nostra oracōe flecten-
dus aut placandus aut aliter quouis modo a
sue volūtatis instituto immutād⁹ ⁊ sed ut nos
ip̄os orātes excitemus ⁊ puocem⁹ ad deuocō-
nem. ⁊ nostre miserie cōpassionē. At e contra
nō ob aliud hominē rogam⁹ nisi ut eum ad mi-
sericordiā moueamus. Sine igitur cōtrario la-
borat intencō. deū orādo et hominē deprecādo
Ibi quidem finis ē immutacō orantis ⁊ hic eius
cui deprecacō dirigitur Qua in re non incōgrue
animaduertēdum est. q̄ etiam modo cōtrario
nostra causa versāda ē coram deo ⁊ corā homi-
ne. Coram deo quidē eo meliorē facimus causā
nostrā. quo purius ⁊ sinserius nos ipsos cōdep-
namus. ant cōdempnādos p̄fitemur. nullam
excusacōem pretēdentes. Ita sane misericordi-
am liberacōnis a morte spūali. cui rei fueramus
deo factō propicō cōsequimur. Cuius vtiq; cō-
trarium obseruari cernimus in curia forensi iu-
dicis humani. Volēs itaq; deū tibi fore piū et
misericordē ⁊ esto ⁊ tu tibi ip̄si misericors. Est enī
dur⁹ duris. pius pijs. bon⁹ bonis ⁊ seuer⁹ mal⁹
Talem itaq; illū inuemies ⁊ qualis ⁊ tu fueris
in tuis desiderijs. non quidem per mutabilitatē
eius ⁊ sed p̄ tuam. Volēs insuper in curia sue iu-
sticie absolucōem cōsequi ⁊ tu reipsā accusab. iu-
dicabis. cōdempnabis. punies ⁊ sic remissionē

impetrabis. Quid si te coneris defendere. et iustificare vias tuas. confusionem profecto et cōdempnacōem reportabis. Et si millesies preces. millesies te cōdempnēs. quoniam si in extrema hora vite teipsam sic cōdempnans inuenta fueris utiq; liberaberis a morte. Sed animaduerte cautius. q̄ is nō legitime ac veracit̄ se cōdempnat: q̄ se p̄ posse non emēdat.

a Satisfecisti hō bene mee peticōni. oñdes et pponens tres egregias veritates. quas ignorādo frequens in me fuit turbacō. Nunc igitur animum recūpere. voloq; ut ammones p̄ factū desiderii meipsā ad deuocōnē emouē. insup et recurfū facē ad s̄ctos. ad meipsā cōdenādū p̄mēdū. Ita enim pri⁹ a p̄ncipio suafisti. ut dicere medicāe et q̄stū facere. Doce me igit̄ rogo te quid in incubat faciēdū.

h Michi videtur o aia. q̄ hoc facile dicē potes si diligēt̄ inspereris modos et conatus q̄ bus vtrūq; paupes medicātes ostiatim. varios discursus hic inde faciētes p̄sbleuādīs suis corporālibus necessitatibz. Considera q̄so captiuos ul̄ aspectū iudicis p̄ntatos. suasq; sētēciās trepidis animis p̄spice infirmos graui qualibet egritudine correptos. Per q̄re paupm p̄conomoz occultas et verecūdas indigēciās et geneālit̄ oculum dirige ad oēs in quacūmq; aduersitate

vel piculo cōstitutos. pūta in dūnctorū funeri
bus. in exilio. in incendio. in diluuiō. in bello.
Animaduertes inq̄ a studioso mentis intuitu
plustra. q̄ ardēs sit in hīs desiderii ad suā libe
racōnē a subuēcōez. Insup attēde quid dicāt. a
q̄d gerāt. a hec omnia confer. in teipsā. tuos re
cognoscens defedus aut miserias. tuā captiui
tatē. tuū exiliū. tuā mortē quā peccādo incurri
sti. Tuā insuper de solacōnem perpendēs. quoni
am deū tuum a patrē. sed a celestem patriā tua
culpa pdidisti. Ita si feceris a cum tali desideri
o a conatu. audacter affirmo q̄ hoc tibi ad sa
lutem sufficiet. erisq; bō questuaria bonoz spi
ritualium. a alimoniarū gratie a virtutū. Atq; i
ta inuenies auxiliū de super. in cunctis tuis ne
cessitatibus. p̄mo q̄d amplius est efficietis ad
modū diues. p̄mo dñā bonorum tocus mūdi.
Cur ita. Quoniā sic facta eris heres dei tui pa
tris. de cuius hereditate est totus mūdus. Ita
enim dixit apls. Quod si filij a heredes.

a Rem magnā michi promittis o homo
magnam dignitatem excellenciā. nobilitatem
que michi ex dicta questuosa mendicitate pro
uenient. Volo igitur huius esse officij quāuis
viciuperabile multū atq; inhonestum illud iudi
cet mundus p̄sertim persone generose et al
te prosapie.

h Non aliter q̄ tibi affirmati indicabis
o anima mea nisi omnino desipueris. Et ut hoc
tibi certius appareat. p̄pono ocul tuis s̄mum
Imparatorē mundi. qui voluit esse huius of
ficii sicut ip̄e per p̄phetā prestatur. Ego inquit
mendicus sū a pauper. Appariūt hoc in omnibz
suis oracōibz. quas ad deū p̄rez fecit. p̄sertim in
cruce. quādo dixit. deus meus deus me⁹ ut q̄d
me dereliquisti. Magna igitur est differēcia
corporalis illius a coacte mendicitatis q̄ iudicō
plurimoz censetur fugiēda a vitupabilis a hu
ius spiritualē de qua sermo quā volūtarie susce
perunt omnes s̄cti. p̄mo crist⁹ ipse ut dictū ē.

Rōne a Rex ille potentissimus dauid in suo
psalterio se huius questuose mēdicatatis secta
tozem p̄fitetur dū se nominat. nunc infirmum
nūc orphanū. nūc vulneratū. nūc cecū. nūc fur
dum. nūc impotētem. nūc alienum peregrinū
nūc captiuū iacētē in puluē a stercore a sic de a
lijs i numeris necessitatibz. Et salomō ille sapiē
tissim⁹ se dicebat paupem infirmū breuissimū
tpis. minore ad intelligēdū legē dei. Et ita in tō
scripturā discurredo. inueniem⁹ ulit de oibz s̄ctis

a Multum profecto laudabilis est hu
iusmodi questus. quem constat omnibus san
ctis fuisse communē. p̄mo et ipsi xp̄o. & a hominī.
Verum quia iam dixisti michi tu hō. spiritualē

hūc quēstū facile disci posse si diligenti prospere
tu mentis attēdatur ea q̄ in quēstu corpali ab
hīs qui in aduerfitatibz et indigētijs cōstitutū
sunt obseruātur. accedam⁹ igitur inuicē p̄pius
a plenius de hīs miserabilibz p̄sonis a earum
obseruātijs offeram⁹ .

h Ita fiat anima. quomā hoc tibi nō par
uo veniet profectū. Tū p̄pter cōpassionē quā
inde cōcipies ad proximū . adimplēs legem ca
ritatis in officio pietatis. a misericordie. Tum
p̄pter virtuosam instructionē tuam quā exem
plo corpali huiusmodi quēst⁹ accipies in que
stu spūali cognoscens p̄ hoc. quo pacto queres
opē in tuis spūalibz necessitatibz . multo piculo
sionibus ut ab illis liberatus. gloriofū illū eter
ne felicitatis fructū tandem cōsequaris . Lo
quamur itaqz in primis de hīs mendicis qui
non indufi degūt. vidum cotidianū ostiatim q̄
rentes. a eoz exemplo diligentiā discamus.
Vñ namqz quāuis plurimū debiles a senio v̄l
egritudine. vel alio quouis accidēte fracti . se
ipsos vel baculoꝝ beneficio portant. vel manibz
trahunt. vel aliorum innixi viribz quāuis diffi
culter a impeditē incedūt . Sustinet nichilomi
nus in hīs laboribus multas medias . Nunc
algore cōstringūtur. nūc dissoluūtur ab estu .
nūc a ventis a pluuijs infestātur. adeo ut bene

incolumes etiā crederēt in huiusmodi mole
stis succūbere. a graues oportere incurrere in
firmitates. pensata precipue laboris difficulta
te. a indigentie magnitudine. quam oculariter
in eis experimur. dum esurientes a sicientes a
nudi in medijs vehemētissimis frigorib⁹ ince
dūt. vel etiā frequēter nudatis corpib⁹ ad ter
rā sedēt a mane usq; ad vesperam. a hec omnia
paciente sustinent incōmoda. sperātes a deside
rātes aliquit elemosine accipe. q̄ spe nichilomi
nus frequenter fraudātur: vacui ad domum
redeuntes. Dumq; eis aliqua certa largicō in
notescat. considera q̄ta celeritate quāto seruo
re illuc ofugiāt. Ibi puerbiū omne vix o pro
batur q̄ necessitas facit anū currere. Suscipe ei
go o anima in te hanc diligētiā petendi elemo
sinam spiritualē. Nichil hinc te auertat nec ali
bi inheas. sin autē fraudari poteris. a ab eē lar
gicōni patris celestis. adinstar pauperū illorū
desidū. qui per vicos aut campos discurrentes
vel verbis vel factis inutilibus se occupātes ne
glicerēt tps donacōnis. tardius aut remīctes
a putantes se aliquit accepturos repulsā acci
perent. dicendo eis. Ite hinc. qm̄ elemosina hec
facta est a sic ofusi a vacui recederent. ceterisq;
paterēt derisui q̄ta a tibi o fatua aia mea accide
ret. si tps tuū inutilit expēdes. dū ad elemosinā

dei debetis festinare. precipue dominicis et festi-
uis diebus et alias dum tibi affuerit oportunitas.
Ignoras enim tempus in quo deus velit suam ele-
mosinam distribuere. an mane. an vespere. an ci-
to an tarde. et si vtriusque horis elemosinam su-
am tribuerit: tanto vberior subsequetur fructus.

a Bonum est hoc tuum consilium o homo. Ve-
rum me agnoscere oporteret loca peccaminum. in quibus
elemosinam istam queram. Ita enim pro eos de
quibus locutus es pauperes. fieri conspicio. studio
se enim. et cum magna discrecione. loca exquirunt
ad questum opportuna. scientes quia non passim in
quibuslibet locis. fructuosus esset questus ut si
tabernas aut alia suspecta et infamia loca fre-
quentarent plurimum verbera et iniurias pro ele-
mosina reciperent. Et ideo in locis sacris. et in
ianuis divitum se presentant. Ibidem a longe non
ingredientes humiliter elemosinam petunt di-
centes panem prope deum.

h Ad hoc tibi respondeo o anima. quod locus
distribucionis tuarum elemosinarum est in celis ut
predixi. et illuc te potest et ferre tuum desiderium.
Debes enim consideraere tuum desiderium ad similitu-
dinem equi volantis. quale fuisse fingunt poete
pegasum cuius quidem equi. ale due sunt. timor et
spes. Vel etiam ad similitudinem curtus ignei.
similis illi in quo delatus est helyas in paradisu

terrestrem. cui⁹ rote quatuor. sunt quatuor vir-
tutes cardinales. z eq̄ vero trahentes sūt tres
theoloyce virtutes. auriga vero est discretō. La-
te diffuseq; possz materia deductū sed sū hac bre-
uitate nūc transeo. Satis sit p̄ hęc innocuisse. q̄
tuo desiderio. te valeb̄ q̄ voles ferre. S; caute cū
cūspice quo p̄ges. p̄ficiscere igit̄ ad ecclesiam
celestē. ne tamē ingredi presumas in s̄ctuariū
vel p̄pe nimis altare accedere. Tibi sufficet ad
p̄ns ad ianuam residere. ibiq; a remotis vocife-
rādo elemosinā petere p̄pter d̄ū. Ibi etiam sunt
innumere māñones sanctorum ubi potes osti-
atim similiter vehementi desiderio clamare et te
questuare.

a Rem facilimam factu putavi o hō hāc
elemosinam p̄sequi audiēs ex te hoc solo deside-
rio fieri posse. nec dum huius negocii difficul-
tatem expta. nunc vero aliter inuenio. quom̄
am dum hęc inferiora derelinquens. in superna
mea volū conferre desideria. michi. superuene-
runt infinita impedimenta adeo ut nichil diffi-
cilius factu iam censerim. eo quod prius tā fa-
cile indicavi. Mor̄ enim. ut illic fursū ferri volo
per sanctum desiderium. z experior meum deside-
rium aridum. aut subito aliozsum deflexū. nūc
ad theatra. nunc ad spectacula nūc huc. nūc
illuc nulla in eo manente constācia. Ita ad

omne qđ occurrēt . discuerit ⁊ puolat . nec vlli
bi quiescat atq; in me ipsa defecō . nesciēs aduer
sus hęc impedimenta . remediū efficac inueni
re . quo reddi possim ydonea ad petēdū saluta
rē elemosinam .

h Cōtingunt hęc omnia o anima mea . qđ
non plene satis ac profunde adhuc tuā agnos
cis paupertatē ⁊ piculūq; in quo versaris . quomi
am si hęc ad plenū cognosceres . minime profe
cto ita perstreperent in te sensual' appetitus et .
ad vana quelibet distractus sinceret' tuum san
ctum desiderii diuellere atq; discerpere . Et hoc
quidem intelligere poteris : pauperum supra di
ctoꝝ exemplo . Insuper a eoꝝ qui carceribus pro
crimine detinētur . quoz vtiq; cōtinua est expe
ctacō cōparendi ante iudicē . Quid sane tales
absq; intermissione desiderāt . nisi suam libera
tionem . Quātumq; hoc in eis ferueat desiderium .
testificantur exteriora quelibet signa . verbis ⁊
opibus . nūc apud iudicē . nūc apud causarum
patronos . nunc apud alios quoslibet quā pre
sidio esse possunt exhibita . Minime pfecto tūc
eis ridere aut iocari libet cū suis cōcaptiuis . pe
tulanter aut rixose conuersari : quinimo tota
humilitate . de solis suis periculis ⁊ miserijs cō
ferunt . intra se penitentiā amaram agentes . si
spirātes ⁊ gementes . Dic ergo michi o anima

nōne a tu a principio fatebaris te captiuā Sed
in q̄ carcere. Certe in carne molesta plena ob
scuritate. miserie a pene infinite necessitatis. de
quo quidem carcere egressura et districto. tre
mendoq; dei iudicō super tuis mortalibus et imi
nibus presentanda vbi non de qualibet morte
tempali. causa versabis. sed eterna. Ignoras
autem horā qua porta huius carceris attolle
ut hinc egrediaris. Quomō igitur hec animad
uertens poteris tua desideria aliorum cōferri p̄
ter q̄ ad sollicitate petēdū auxilium et liberacōe
preferam cum videas huiusmodi pauperes tā
to studio vacare. ymo etiam plerūq; per diem
integrum in vno eodemq; loco residere pro buc
cella panis aut paruo aliquo denario obtinen
do. Cur igitur non illic figes plene desiderium
tuum. vbi constat plenam. ab omni malo libera
cōnem a securitatem te indubie repleturā.

a Talis est fateor o hō mea miseria. tā
tusq; meus defectus. Et idcirco vacabo ex nunc
a conabor amplius. mea illic desideria colligere
Cognoscis tamen a perpendis. quomā michi
incūbit corpi intendere. eius sustentacōne a ali
mento frequēt impediri. a varijs inuolui labo
ribus. sitq; plurimū deorsū in terris versari. cū
suis meo mēs tolli deberet. a suis elemosinis
petēdis studiosius intendere.

H Non est pfecto prudentis o anima. p
prijs negocijs neglectis aliena prosequi atq; i
ta vitam alterius gerere. ut hinc sibi ipsi iactu
ram afferat grauissimā. Sustēt adū quidem est
atq; alendū corpus. sed longe minore diligētā
a. breuiori q; labore ac. remissiore studio id fie
ri posset a deberet q̄ faciās. Hoc sane est qd te
turbat a fallit. q̄ nimis a supra q̄ postulat ne
cessitas. corpi cōplacere curas. ei q; diligentiū
seruē. non attēdens. illius q̄ deordinat⁹ sit ap
petitus q̄ insolēs q̄ auūsus. ymo insaciabilis.
si illi ad plenū de omnib; respondere curabis. E
rit igitur illi restitus. ne frigeat. alimētū et pa
stus. ne fame siti q; pereat. de ēliquo per te ipsa
sollicita eris. a velut prudens a fidelis tibi ipsi
vocabis.

A Ista volo facere quidem o homo. s̄ infē
stū est michi nimis. corp⁹ a satellites eius. nec
quouis mō volūt cōtentari presentibus. quā
ymō semper reb; nouis inhyāt atq; in dies si
bi aliud deesse querūt. Petūt oculi pulchra
vndiq; intueri. In vestib; in equis. in edificijs
in ceteris q; omnibus reb;. Plāgit os a impor
tune damat. dum sibi vīna a esce modis omni
bus exquīsita atq; delicate deficiūt. Quid de au
ribus dicā. quā vanis sermonib;. detractorijs
aut adulatorijs. insup a sonorum resonācijs.

atq; alijs innumeris similibus petulantijs sa-
turari nullatenus possunt. Sed heu quis linguā
frenabit a suo clamoroso ac libero eloquio. Quē
queso strepitum. quantum disturbium. qua-
le murmur michi frequenter conūtat. Erubef-
cerē pudentes tactus. mores aperire. cuius insa-
ciabilis est appetitus ad lubricas et fedas ym-
mo abhominabiles carnis delectationes. Idemq;
affirmo o homo. nullum michi adesse posse de-
siderium sanctum. quod sursum valeat libere
pergere et volare. hijs obuiantibus disturbijs
quibus intra hospiciū cordis meīs experior
velut forū quoddam commune. ac theatrum tumultu-
osū quociescumq; mētū deberet dari quies. et p-
sacrum desiderium in celum deportari. ad ea pagēda
que suades.

H Jam respondi o anima atq; demonstrē
uī. qd hęc impedimēta superare poteris atq; secūā et
q̄eta preterire p̄ intēfū et vehemens desiderium ad
tuā in tāto discrimine subuencōnem. Vñ fiet ut
sub obtētu tā necessarie subuencōnis cōpēnas
plāctū et clamorē q̄tūlibet infestū corporis et va-
fallorum eius. Et q̄uis exempla que precesse-
runt merito ad hoc sufficerent: accedunt tamē
adhuc et alia. Animaduerte precor. si pauper
aliquis. vnā ex suis ouibus amiserit. Vel si do-
mus sua in cōdio pereat vel si filius eius mortū

incumbat. nōne mox omnib; pretermiſſis ouē
ſuā diligētīſſime querit. aut occurrit dom⁹ ſue
incendio vel ſui filij periculo cōſulere ſatagit. &
Minimeq; tūc aduertit quid ſuū corpus aut ſa
tellites eius. quoz tantū eſſe dixiſti ſtrepitum
agant aut dicāt. ſed omnia illa aure ſurda pre
teries ſuo tātūmodo negotio vacat quūy mo
nec de qualib; alia re loquentē aliū quemlibet
attēdet. Cur igitur a tu dum es letaliter ſauca
ta. a pdita per peccatum. inſup a temptacōib;
prauis eſtuās. non poteris tuū ouertere de fide
tuum ad petēdū in tanto tuo piculo ſubſidium.
Cauē ne tua culpa ſibi ſis impedimento. q̄ mi
nus hoc facere valeas. dum tuo corpori admini
ſtrādo minus prudēter intendis. laxans ſibi ni
mis habenas. querēs illud non ſolū nutrire. ſ;
laſciue tractare atq; oblectare nimis ſiue mō.
vnde fit ut te a illud perdas a deſtruas: ac inde
a cū illo pereas.

a Hīs a te didis o hōnequo tradice
re. ex quo vtiq; amplius mea innotescit pmaxi
ma miſeria. quomā preſ hec que expoſuiſti cō
fidero quod didū eſt in pueris. quos dum mā
tres aliquādo ſolitarios relinquūt. mīz videri
poſt quāta deſolacōne torqueātur. q̄ feruen
ti etiam deſiderio illas requirant. fleutes inces
ſanter a ciulātes. nec aliud quidq̄ cogitātes

Quãto magis. ego misera. merito dolorem a in
meo exardescere desiderio dum mea culpa. me
video perdidisse meum patrem celestem. et su
a grã priuatũ q̃ e mea mater a nutrix. Ferẽ de
multis qui parentibus orbatũ. vel etiã heredi
tate fraudati paterna. seipsos pemerunt. Le
gitur insuper de quãplurimis feminis. que a su
is derelictis maritis per mortem aut alias. sibi
ipsis necem intulere. At ego teu infelix. per sepe
perpẽdo me patrem celestem offendisse. ac pro
inde a sua presẽtia legitime. pscriptam. et pa
terna hereditatẽ equissimo iure priuatã. s̃ a is
quĩ michi esset sponfus ob meas insolẽtias et
lubricas feditates. me contempnit abicit a re
pellit. Quociens inuentum est ut pro amico
perdito. alter sibi necem inferret. Et quis talis
ac tãtus amicus. sicut dominus noster ihesus
cristus. qui pro mea salute mortẽ suscepit. quã
nec pro meipsa vellem sustinere. Itaq; si hec
ppter infortunia. aut dãpna temporalia fiant.
merito in tãto meo spiritali detrimẽto. michi
ipfi dabo reraconem. eroq; dolẽs supra modũ
a tristis. Quo nõ obstãte loquar ad te confidẽt et
exponã in hac re q uid aliqũ michi contingat
Inuenio enim dũ per desiderũ clamo ad dñm
a ad sãctos auxiliũ petẽs. desup nullã adesse cõ
solacõẽ. nullũ meis necessitatib; afferri p̃sidũ

Vñ fit ut remāncā apud me frigidior ac min⁹
feruida ad eos deprecādū ⁊ orādū

H Non hinc miraberis o anima. quom
am ita disponit aut pmittit fieri deus. ppter al
terā causā quas exponā. Vna quidē ē ppē
tuam instrudionē ut ex hoc videlicet officiū mē
dicandi tibi plenius innotescat. Si enim mox te
petente petita acciperes. tūc vñ donum dei puipe
dens ad alia facile. tua ouerteres desideria. Vñ
dei beneficō ingrata. susceptum gratie mun⁹ iu
sta vicissitudine pderes. per qd ⁊ te diuinis red
deres indignā beneficijs. s̄ frequēter videm⁹ a
pud homines ut hijs q̄ beneficia cito suscepta
puipe dunt petita vel denegētur. vel difficulter ⁊
tarde cedātur. quasi vana ⁊ indigna sit talib⁹
facta donacō. Quēadmodū etiā mater aliq̄
ciens infantē suum ppter eius absentīā ciulātē
ad tempus relinquit solū. ut postmodū apud
eam diligentius remaneat ⁊ iq̄ inhercat feruē
cius. Contingit etiā ut delectet aliquādo fili
orum amorē p hoc experiri ⁊ experto dolore ma
terne absentie maiorē ad eas exerescere dilecti
onē. Ita quidē diuinū indultum differri putā
dū est aliquando. ut hinc tua innotescant. dili
gētia. humilitas. ⁊ paciētia. vñ perpendit an
vera sit tua paupertas an ficta. Nā et sic fieri ope
rimus apud pauperes huius mūdi. quos per

longam expectacionem temptari cernimus. an
vera sit vel simulata ipsoꝝ paupertas. Quos eni
desiderios impacientes et murmurantes cum indigna
cone et otēptu dilate donacionis inspicim⁹. hos
indubie simulatores paupertatis iudicam⁹. Ita
et apud quosdam ypocritas contingit. qui seip
sos intra se iustificant et cum se opulētos in iuē
tutibus iudicēt. nullius diuini domi se egere pre
sumunt. quibus verbotenus otrariū simulent. De
us autē q̄ scrutatē pfūda maris hāc eoz supbā
simulacōez agnoscens. p lōgā expectacōez eos
misericorditer ad paciēciā et humilitatē redu
cīt dū in hac dilacōe. sue miserie atq; indigēci
e facit eos certiores.

a Quomō queso fieri potest o hō. ut ani
ma aliqua. se diuitem et potentē arbitretur. q̄ se
tot miseris agustis. carcerib; indigētijs. picu
lisq; gūissimis videt obnoxia.

h Meito pfecto obstupescis aia sup hac
temeritate. est nichilomin⁹ ita ut asserui. Tū
ppter negligēciam et incuriā petēdi auxiliū desup.
quā vsiq; desidā minime incurrer; aia si suam
miseriā et defeciēciam attenderet. Tum ppter
summam indignacōnem. quam aduersus eos
dāperet. q̄ sibi suā paupertatem et miserabilē cō
dicōez commemoraret. eam ut vere est peccatriciē
asserētes. quā nichilomin⁹ verb simulatorijs

proficetur. Nam si ex cōscientia vere humilitatis hoc faceret. quōd cause esse possit. ut eos indigne ferret qui pprie sue cōscientie testimonio concordarent. Nimirū igit si taliter anima disposita. minime diuinū indultum suscipiat et gr̄ie impetret alimoniā. cū se nec illius indigentem cōgnoscat. p̄mo plena manu adueniat petitura. Ita sane non iniuria repellūtur mēdicā que stuarij et fraudulenti. q̄ cū habūdāe cōgnoscat se fingunt verbis et signis mendacibz deficere.

Est et alia causa cur nō statim exauditur anima. ut videlicet cōgruo tēpore scdm̄ occulta sua iudiciā deus tribuat: qd̄ mox cedere non expediret. ut ul sic anima studiosius vacet. et sine intermissione singulis hōis. annonā celestem expēdet. et non torpeat certificata de tēpore indubitato benefice p̄ceptōnis. Est deinceps et alia huius dilacōis causa. ut sic deus morā faciēs tūc primū cum videbitur inurban⁹ denegator vterius sua dona largiatur. Sicut frequēcius pauperi diuicius tardāti. et etiā iniurias opprobria humiliter et equānimit̄er tollerant: p̄mguior accedit largicō. Contingit etiā hinc rationabiliter. pauperem aliquē a percēpcōe. elemosine. repelli. quia cognoscitur alijs. que posset ut debet impēdere pietatis officia denegare. Ita nimirū accidit anime extra p̄ximū indurate

que suis debitoib; nichil vult dimittere. nichil
q; largiri petentibus. Interdū etiā ut studi
ose pauperi alicui hoc ipsum nesciēt. larga ma
nu succurrat subtiliter & occulte sua munera in
domū eius inferendo ut fecit beatus Nicolaus.
Vl etiā amicis eius tradēdo. quaten? ei put vi
derint oportunum fidelit administrēt. Et hoc fit
plerumq; dum talis presumitur pceptis domis
non bene vsurus. sed vel ad fastum ducturus
vel ad voluptatē. Potest et huiusmodi dila
tio dispensacōe diuina utingere que maiora &
largiora dona reseruat suo tempe offerenda. ad
modū quo pat filio nō ad statim hereditatem
suā largitur. sed ei vsq; ad ānos pubertatis le
gitima ordinacōe reseruat. Tardat etiā ali
quādo de? largiri petita. qz cū sint nimis exigua
que petuntur. vult cōgruo tempore maiora tribu
ere. Adinstat regis magnifici. q̄ suū aliquem
predilectum seruitorem humile aliquod officii
um pute dicentele petentem non audit. volens
& intendens eum ad alciōra pmouere. Con
tingit preterea. ideo etiā aliqñ non exaudiri pe
tentē. qz per ingratitudinem preteriti beneficii
se indignum fecit ad percēpcōem futuri. sicut
si paup aliq̄s mor dū elemosinam accepit se a
donate aūtat. nullā vicissitudinē honoris aut
gratū adionis ei retribuēs. q̄ tñ atēq; accipet

sumā humilitatem fingebat. Sed a fraudatē
aliquādo quis sue petitiōis effectu. qz mēs petē
do cogitacōne vel locucōne auertitur a deo. ad
terrena penitus distracta. velut dō exhibēs ma
nū ad recipiēdum: a ad mūdum faciē ouertēs
qđ vtiq; per maxime disconuenit paupimendi
canū vel reo criminis. elemosinā aut gratiam
requirētī. Contingit insup aliquādo. quia ta
lem orantem habet deus velut pphanū a exco
municatum. aut nolētem audire ipsum loquē
tem in suis sermomb; a scripturis: sicq; nimiz
deus talem spernit in suis petitiōibus. Contingit
deniq; hoc aliquādo. quia talētum creditum
reōditur a non multiplicatur ad intencōnem
donantis p bonū vsum illi. Quēadmodum pa
ter minime daēt filio cētum libras ad vsum ne
gociacōnis: quē nō speraret negociādo. alias
cētum sup luaturū. Est igitur nobis spiritual
negociacō. donis suis bñ vti a vigilāter opari.

a Sunt ex te audio o homo. iudicia dei
plurima admirabilia. a circa meas petitiōes iu
stissima. Animaduerto enim qz frequēter de
m petita mea cōcederet iratus multū atq; indig
natus. quoniam hec concessio plerūq; esset in
nocua a dampnabilis. Magis itaq; m conue
nit sepius tardare a dilacōem ferre. Nec ideo
multum animo exultare a cōfidere. si quādo qz

me p̄p̄do exauditā ne forsā hec sit meā merces
a illa futura eterna. iusto dei iudicō denegetur.
Nec etiā idō pte ex altera nimmū dei a vtristari
si nō statim me cōtingat exaudiri s̄ pot̄ hinc
consolari. et sperare quoniā hoc deus nouit ad
salutē meā expedire. Cōprehēdo itaq; ex ea u
fis quas exposuisti. plures edicōnes in oracōe
mea obseruādas. puta q̄ fiat studiose. a vera
citer absq; fictione. protestādo a recognoscen
do ppriam paup̄tatē a miserā more pauperū
mēdicorū qui plene detegunt a dedarant omnē
suam impotētiā a lesionē. ex hoc sperantes fa
cilius ac celerius cōsequi misericordiā a diuiti
bus. sibiq; subuenire. p̄moq; sub hoc interuēcu
tacent a occultant quālibet in eis incolumitatē
Erit insuper oracō mea. cum patienti expēctacō
ne. fietq; intelligibiliter a perseueranter. letan
ter suscipiet datum. cum gratiarū actione. a be
neficij acceptū per bonū vsū multiplicacōne

Sed hic michi duo surgunt dubia. Videm⁹
enim libenci⁹ habundāci⁹q; subueniri a dis
cretis a pijs diuitibus. pauperibus verecūdis
p̄conomis. qui publice petē ex honestate formi
dant q̄ alijs publice a inuerecūde petētibus. su
amq; penuriam in aperto predicantibus. Vi
deēt preterea plurimū onerosum ac tediosum
si tā frequēs tāq; assidua ut asseris debeat eē

oracō. vñ ⁊ ex hoc reddūtur ut plurimū paupe
res. diuitibus huius seculi odiosi. q̄ importune
nimis petūt. quasi de nullo contenti. nec cedentes
dū petita denegātur aut recusātur.

h Magna est o anima diuersitas hic cō
sideranda inter diuinā ⁊ humanā largitatem

Primo quidem q̄tum ad noticiā. Ideo enim
diuites huius seculi denegant aliquādo mendi
cis palam petētibz. quā in ipsis plurimi sunt de
ceptorēs ⁊ simulators. q̄ datis sibi elemosinis
abutuntur. Vel etiā aliūde habūdantes alie
no non egent auxilio. ⁊ ppter hanc fraudē sepe
detrimentū sustinent veri ⁊ boni pauperes. Nō
ita res agitur cū pauperibz yconomis. q̄uis ⁊
illi secretā subuēcōez ⁊ diuitibz sperātes stiliē
suas exponūt. ⁊ exponifaciūt necessitates. licet
cū quadā verecūdia que aliquādo ex superbia
venit que vñq; detestanda est. Aliquādo au
tē ex humilitate. qua etiā humilitate. deum ex
orādo vñ potes ⁊ debes. non enim tua precā. qui
bus pauper degis. omnibz deteges. sed hñs so
lis qui te esse poterūt auxilio. ⁊ sub secreto. quibz
cum deus ea velit ad tuā salutem p̄di. si celata
seruares. perniciose superbeq; vñq; venires ar
guenda. puta si in cōfessione veritatē taceres.

Secūdo perperditur predicta diuersitas. quan
tum ad donātis potestatem. Importuna enim

petitō ideo diuites huius seculi cōtristat. & a dō
nādo retrahit. q̄ non omnibus subuenire p̄nt
& cūctis eorū adesse defectib⁹. Nec enim ad hoc
q̄ tūlibet immēse copie sufficerēt. Alia lōge est
diuiciarū & magnificētie dei iudicio. qui absq; de
trimento sui omnibus dat affluenter. promp
tiorq; est ad dandum q̄ sumus ad recipiendum
Ideo q; vult te semper esse per s̄ctum desideriu
dispositū ad suscipiendum dona sua. Quanto e
nim ea feruēcius desiderabis & petes: & tanto
habundanti⁹ accipies. Sicut quo soli corpora
li. amplior aperitur aditus: & eo copiosi⁹ lumen
eius percipitur. Laudabis igitur dominū & p
seueranter. p̄mo incessanter exorabis. Admo
dumq; cauebis. ne aliquando mentū subrepat
de te ipsa grandis opimio. quasi diues satis ef
fecta sis non amplius egens mendicare. quin
p̄mo quo plus augebitur donatio: & eo erit in
stantia frequentior. quoniam huic amplius e
gebis gratia dei ad cōseruacōnem donorum ei⁹
Insuper & ad bonum et legitimum vsu eorū
dem. sine cuius vsq; presidio continuo mor to
tum amitteres. quod prius acceperas. siētq;
deteriora nouissima priorib; & eēs solito paupe
rior. Vnde fit ut null⁹ inueniatur tam periculo
sus tamq; latēs & insidiosus hostis tuis percipi
endis elemosinis. q̄ supbia. que ut plurimum

expellit. exufflat & abiicit de manibz. quicquid Si
nitus concessum est. Prudenter igitur ages. tibi
ab hoc hoste toto studio precauēs.

a Satisfecisti iam homo meis dubitacōni
bus. restat ut te rursus interrogē. apud quos
me offeram pro meis suscipiēdis elemosinis. an
ad deum. a quo omne datū optimum & donum
sufficiat absq; medio p̄ficiēdi. Que insuper ad
hoc hora sit ap̄iorz & quis locus.

h Attrēdere debes o anima. q̄ egrotus a
liquis. vilis & fedus aut scurro. aut mortū dēp
natus. vel quilibet alius simil nequaquā p̄sume
ret in cōspectu alicuius excellētis principis abs
q; medio seip̄m exhibere. precipue dum & pu
tati sunt alij qui tales audiātz & eis patrociniū
impēdant. Tibi igitur suadeo ut mediatorē re
cipias. ad sanctos te ouertēs. quoz suffragiis
apud deū te questues. hoc sane tua exigit humi
litas. hoc fieri vult deus ad honorem s̄ctorū.

Confidera hoc in curia alicuius regis. in qua
forfactor aliquis forane? qui videlic; nō est cu
rie domesticus. nō statim ad regis presenciā se
cōferet. s; ad aliquē. domesticū curie. & aliquo
ciens studiose queret ex mīmis vnum puta ia
nitorem. p̄ quem ad maiores dirigatur. & sic tā
dem vsq; ad regem pueniat. Nec tibi monēbis
serupulū. dum aliquē sanctorum specialiter tuū

mediatorē recipies. q̄si ceteri de hoc velut inuū
di turtēf. Tāta q̄ppe caritas ac dilectio versa
tur apud eos. ut eoz penitus sit idē velle. ac per
hoc quod vn⁹ orat. a desiderat: orat a desiderat
alter. Liberum ergo tibi erit pro tua deuocōne
ad quēcumq; s̄ctum specialiter recurrere in tu
is oportunitatibus. sc̄dm q̄ ad hoc te inclinabit
cōsideracō virtutū a donozū. quas in tali san
cto agnoscis floruisse. Cui quidem sancto con
sulto te committēs. tāq̄ tuo protectori ac directo
ri. Nec p̄pterea desines ceteroz auxilia postula
re. Quesiūsti autem quis ad interpellandos s̄c
tos locus habeatur ydoneus. Est profecto
ois locus aptus oracōni dei a intercessioni san
ctoz: tēpla tamen deo a s̄ctis dedicata sp̄ali cō
gruitate ad hoc deputat in q̄bz omuni nomine
toti⁹ ecclie fiūt oracōnes sunt virtute a merito
prestanciores. Sic a de tpe de q̄ etiā mouisti
questionē sc̄cēdū arbitror. Deputati sunt q̄dē
ad oracōnem sp̄aliter festi dies a solēnes. q̄bz e
tiā frequēti⁹ dona gr̄iaz diuinit⁹ immittū cre
dūt. Expimēto enī certissimo didicerunt plu
rimi diebz hīs vteri⁹ se diuinit⁹ adiutos a so
latos. nec hūi⁹ aliā sc̄rēt assignare racōem p̄
diuinā magnificētiā a liberalitatē. insuper a s̄c
toz intercessionē copiosā.

a Vellē preter hec adhuc homo ex te

Informari. si michi liceat et expediat pios homi-
nes adhuc in hoc seculo viuentes deprecari. at
q; etiã in oracõibz eorum confidere. presertim qe
meo iudicõ in presẽti exilio nemo est qui super
habũdet et nõ satis opus habeat hijs que pos-
sident. vixq; sibi sufficiat vnusquisq; ad hoc ut qd
satest oret p se ipso.

H Tam grata. tam dilecta deo ẽ caritas
mutua fratru o anima. ut eis mãdatũ dederit.
p inuicem orare. Et ẽtingit ut vnus exaudiat
orãs pro altero: qui nec exaudiretur orãs p
seipso hac mi falloz racõne. quia is alter p quo
orat est in caritate cum tamen ipse qui orat sit
peccato mortali obnoxius et gratia priuatus.

Sed a optimo iure voles. ut ex ore infanciu
tua deprecacõ dirigatur in cõspectu domini. etiã
si quid dicant penitus ignorẽt. dicẽdo pater no-
ster. pro te et ad tuam instanciã. facti enim sũt
p regeneracõis lauacru filij ad opõnis et re-
gni. ac per hoc deo in suis oracõibus accepti.
Sicut si filius regis nõdum annos intelligẽtie
attingens. offerat patri supplicacõem alicuius
malefactoris. non vtiq; repellatur a patre vacu-
us: et si nesciat quid ipsa res importet. quã pro-
fecto supplicacõnem. si p se malefactor porrexis-
set. mox a facie regis eiectus grauiorẽ forsã dã-
pnationem incurrisset. Hac cõsideracõe mora

persona quedā michi nota p pueros innocētes
p se orari a dicit pat noster disponebat. Et licet
ut dicitur vij. satis quilibet sibi sufficiat: nichil tū
iusto. aut cuilibet alteri deperit dū p alijs orat
quinimo ex caritate hoc faciēs apud deū habū
dāt in merito pfiat. Cōsidera etiā quōs aditus
est iustis apud deū exorandū p miracula quae legi
mus vicibus innumeris ad eorū pces facta. Cō
sidera insup. quod quicūque quis peccator. si id bonū
faceret quod iustus quilibet etiam ad horam fecerit. ita moriens indubie saluaretur. quātum er
go valebit de peccato iusti assidua. quae xxx. aut lx.
vel pluribus annis in bona vita perseuerauerit
a proficit

a Bene in profus hoc quae dicitur placet o hō
atque tecū secō quod frequēt miserius deo alicui sub
uenit. nō ad suas. sed alterius pces. quōuis hoc ita fi
eri is qui iuuatur ignoret. Ita in quod secō. a scitē de
deo. indeque maiore humilitate accipere. Sed a pre
ter hoc iam agnosco plurimū ad salutē pdesse. p
in uicē orare. Idque fieri ab inuicē exposcere pre
sertim quod stabit aliquē ad horā esse in grā altero nō
existēte. Quod si utique sit in grā. tāto cēlebiē vndi
que amplius oracō valitura. Hoc enim cōsidero in
elemosina. dū per alium fieri mandat. quae utique
fructuosa erit si alter eorū fuerit in grā. s. vel
mādas vel exequēs: fructuosior tamē si uterque

Sed a oculum cōuerto ad illos quēstuarios
a procuratores hospitalium aut captiuoz. qui
bus satis habūdeq; datur eoz intuitu p quibz
petunt. cū tamē nichil eis pro se petentibz dare
tur. ymo forsan turpiter abigerētur. Et nichil
ominus hñ quēstuarij ptem distribuōnis p
cipiunt. Ita sane scipio multū vtile ac tutū esse
p alio a pro inuicē orare. Sicut a in corpore mē
bra se inuicē iuuant. a mutuo tribuūt alimē
tum. dū sāguis a spūs ab vno defer tur ad alte
rum. Ita a in corpore mistico a spiritali. qd est
ecclesia. vita gñe dirimatur a capite cristo per
gloriosā eius matrem. que est velut collū. et p
ceteros sanctos dei. a quoslibet alios quocūq;
modo. ad corpus hoc mistici p̄tinētes. Vñ eti
am rursus scipio. q̄ semp proficit oracō facta
pro existētibz in purgatorio. quos cōstat esse
in gratia. Si preterea nichil p̄pter diuinū man
datum moneret. ad orādum pro altero. adhuc
ex hoc sic orare p̄tesset. Valet etiā sepe oracō
nomine ecclesie facta puta dū dicitur officium
canonicum. aut missa celebratur. Credo tamē
q̄ opus penale factū pro altero p modum satisf
factōnis. non eque valet faciēti ad satisfaciē
dum p seipso. sicut si ex intencōne. hoc tātum
pro seipso faceret. Potest tamē a plus vel eq̄
valere quantū ad meritū. a glorie incremētū.

h Sūt hec tua dida o aia et didis meis
a racōi cōsona. Verū aliquid vnū ad hec mira
bili⁹ dīderabis. Srequeñt enim vtilior a effica
tior ad impetrādum elemosinā gratie redditur
oracō in omni cōtū peccatoꝝ facta: q̄ seorsum
in priuato: sicut et elemosinā corporalē securi⁹
a p̄mpcā⁹ p̄cipiunt. pauperes min⁹ abiecti. dū
debilioꝝ despectioꝝ et miserabilioꝝ soci
ati. omni cōtū eis petūt. Ita ut inquit ap̄ls. vbi
habundauit peccatū. ibi sup̄habūdauit a gra
tia. Non ergo fugiendī sunt peccatoꝝ in suis
oracōibz. nisi forsā sint p̄ ecclesiā excommunicati.
Nec solū corporalit̄ hoc modo cū peccatoꝝ est
omunicādum. p̄mo etiā et spiritualit̄ scđm mē
tē q̄ furfū in orōne ad deū habēda est.

a Volo igit̄ hō. ā modo. a p̄ alijs et cum
alijs orare. faciēdo questū. magm̄ illi⁹ ac ge
neralis hospitalis totius mūdi. in quo decem
bunt innumerabiles egroti. varijs languoꝝibz
laborātes. Nemo q̄dē. hāc mortalē ducēs vitā
ab hoc hospitali exēptus ē. sicut nec ab infirmi
tate penitus immunis. licet scđm plus et min⁹
vnde sepe michi adest oportunitas. questum
meum prosequendi. et petēdi spiritualē elemo
sinam. tum pro me. tum p̄ alijs aliquibus. tum
p̄ omnibus in hoc hospitali degenātibz. preser
tīm quia id ceteri pro me faciunt: et mutuum.

suffragiū cōmūnis exposcat caritas. Si michi fa-
cultates suppetūt. ad vite hui⁹ oneā sustētāda
absq; g̃ui a assiduo labore: surgit hoc haut du-
bie sub deo principaliter hoc agente. p labores
a operas alioꝝ. tā principum qui metuētur et
protegūt. q̃ minoꝝ qui laborāt a procurāt. Qd
a de bonis spiritualib; sentire de deo. Incūbit eti-
am michi frequēt in illum dirissimum purga-
toriū carcerē ingredi. in quo plurime detinentē
paupes anime. g̃uissimis ardoribus ac penis in-
tollecrabilib; afflicte. que nec sibiipfis opem fer-
re possunt. que tamē sua purgacōne completa
carcerē hunc egressse atq; in gloriā assumptē:
p me vtiliter orare valebunt. Ceterū dic m̃
homo quem modū loquēdi obseruabo. hāc ut
pposui faciēdo meam questuosā p̃cessionē.
H Respondeo tibi o anima q; bene atq; in-
tēse desiderare: est vehēmēter a efficaciter loq̃-
ssitq; hoc aliquādo absq; exteiori quolib; sono.
aliquādo aut crūpit exteriū in gemitib; et su-
spirijs. in plandū. in lacrimis. in manuum tor-
sione. in sublimacōne oculoꝝ. in consione p̃cto-
ris. in clamorib; dolorosis. absq; tamē discretō-
ne sermonis. eo pacto quo bestie a infantes su-
os dolores insinuūt. Aliquādo vero vocalis ex-
primē oracō. p aliquem alium facta sicut mag-
nus ille magister a minister magni huius de q̃

sermo habitus est hospitalis. nos orare docuit
et dicere pat noster ac vnde hec erit precipua
et specialior nostra oratio. utpote omnium a deo
legitime petendorum prebentiu. eiqz qui illam insti-
tuit acceptior: ac p hoc exaudibilior. Aliquo-
tens aut intermittendus est luctus et dolor. et a
nimis sobria terra et humilis leticia suscipienda. in qua
anima sue paupertatis aliquotulum oblita. suspenda-
tur in diuinas laudes. et meditare magnalia
dei et sanctorum suorum. Huius vides exemplum in
magnis solennitatibus domorum curialium. que
dum celebrant assunt et paupes exterius. non vti-
qz continue pro elemosina querelose p daman-
tes. ymo in ianuis moram facientes. studiose que il-
luc sunt oculis autqz auribus explorant. de qui-
bus inuicem conferunt et nichilominus post hec e-
lemosinam percipiunt. Vides insuper et alios ali-
quos in sua paupertate. cum musicis instrumentis
ludentes. aut canentes. nunc cum musa nunc
cum viella. nunc cum simbolo ac quibus congra-
tulantur diuites et domini p hoc eorum comedabi-
lem pacientiam conicietes. dum eos in sua simplici-
tate et humilitate videt equanimis et iocundos
nec eorum inuidetes ymo congaudentes eufor-
tunius. Sic et in natiuitate filij regis. oes debet
exultare. oesqz confluere. Sed et aliqui adueniunt
paupes. gras p susceptis elemosinis reddituri

quibus nichilomin⁹ eque v̄l habūdantior ele
mosina tribuitur. ut ceteris petentibz. Quib⁹
dam etiā aliquādo sufficit ut seipsos tātūmodo
presentes exhibeant: a suas detegant plagas.
Sed a tympanū aliquādo. v̄l sonoz quodlibz
aliud instrumentū pferunt. ut hinc vel defectū
clamoris suppleant: vel maiore prouocēt cōpas
sionem. Sūt a ali⁹ qui maiorem similat pau
ptatem. seipsos vel verberādo ul' lacerādo. sicut
a quidā deuoti sibi inferūt vel inferri faciunt di
sciplinas a correctōnes. quibz emoliatur duri
cia cordis eoz: a prouocētur ad deuocōnem et
pietate. Ex hīs satis aperte potes intelligere
q̄ vari⁹ sint modi se apud deum a s̄ctos que
stuardi nunc in dolore a timorē diuine iusticie.
nūc in leticia a cōsolacōne spei sue. nūc insup et
in graciāz actiōne. laude veneracōne. atq; dile
ctiōne sue bonitatis a largitatis. Et hoc fit non
modo vocē humana. ymo etiā alijs sonis. q̄bz
v̄tatur ecclesia. puta cāpanatū. aut organozum.
Nichil quippe ē quod non legitime possis ad
tuā vtilitatem auertere. a p hoc te reddere ydo
neam ad susceptōnē spūalis elemosine diuine
gracie. Sed circa hoc diligenter caue tibi. ne
desperes. ex pondere tristicie. neue in sublimita
te leticie superbias. Vex ut sub vno colligā om
nia. Is orat assidue qui tonū q̄dlibet op⁹ bene

facit. scilicet ad gloriam dei. siue comedat siue bibat. siue etiam dormiat quam videlicet idem quod se sompno tradit. ut hic postea domino reddat apertior obsequio.

a Scire libet o homo cur frequenter sub forma orationis dicuntur plures psalmi. quam nichil ut plurimum ad rem pertinet per qua orandum est. Sepeque accidit ut is qui hos psalmos canit aut dicit. ignorans est et indoctus sermonem latinum ignorans. ac per hoc. nullum psalmorum huius intellectum.

h Ita est anima. Non enim semper uniformis est impetrandi modus. ut circa seculi principes. aliquando est superius declaratum. quod et hugo de sancto victore laicus declarat. Et pro compendio tria sunt que precipue conferunt ad inducendum maiorem alicuius animum. et fauorem illius procurandum ad suum subditum. Vnum est dum subditus ipse. illum vehementer laudat et virtutes eius extollit. magnitudinem. opulentiam. bonitatem mansuetudinem. largitatemque predicat. Et per hunc modum. oratio dirigitur ad deum non expresse aliquid ab eo petendo. sed tantummodo pio et humili corde laudes eius deprecando. puta dicendo. quam pius. quam mansuetus. quam magnificus. quam benignus es et sic de alijs eius infinitis laudibus. Alter est dum illi aduersario. siue hominum. siue demonum commoat tyrannica crudelitas. per quem modum plures orationes traduntur in psalterio. Tercium est dum is qui

Impetrare desiderat. suā pretestatur miseriam.
paupertatē a angustia. commemorās se cū sit debi-
lis a imbecillis omni ope. omni cōsolacōe desti-
tutū. a hec eadē aliquādo in alijs esse commemoat
ppter qd nullū sibi ab homine. sed a deo solo ex-
spectat auxiliū. Et fit aliquo cōs huiusmodi
oracō absq; expressa aliqua peticōe. nude a sim-
pliciter tales a similes defectus et necessitates
apiendo. Et hoc vel qd se indignū impetracōne
iudicat. vel quia ppter eius magnitudinē. rem
desideratam non audet exprimere. Quī diligen-
ter scrutat scripturās. nichil in eis inueniet qd
non ad alterū horum triū modorum orandi re-
duci possit. Sup quo adiungo qd nec in oran-
do sēp vno modo disponitur orātis affectio seu
desiderium. quin ymo multipharie variatur. et
nichilominus manet recta a fructuosa quem
admodū ipsa oracō. que ad veritatē nichil est
aliud q̄ humilis a deuota affectio in dū finalit̄
relata. Aliquādo igitur consistit affectio in qua
dam pfunda reuerētia et subiectione ad deum
dūmā ex vna pte cōsiderans altitudinē. a ex a-
lia miserā fragilitatis humane Sicut si aliqua
humilis persona magnū aliquē Impatorem
haberet obuiū. mox se diligēter retraheret. et
profunde inclinaret. toraq; tremebūda se quo
ad posset in suū contraheret locum. Plerūq;

autē affectio refidet in timore. dū tremenda dei
iudicia p̄funde cōsiderat que adūsus impios h̄
n̄ apud inferos exercet. Sicut cum p̄nceps ali
quis. aduersus suos aliquos seruitores gūter
indignari p̄cipit. ceteri oēs cōtremiscūt. etiā si
nulli⁹ offense sibi oscij sint. Est ⁊ ali⁹ affectio
nis modus. q̄ p̄ cōsideracōnem pprioz defectuū
q̄bus n̄ris viribz occurrī nō p̄t sūmā sibi sua
det humilitatem. Surgit ⁊ aliqñ in affectione
mot⁹ vehementis āgustie. atq; anxietatis nimi
e. dum se quis perpendens v̄ndiq; discernimibz
inuolutum ⁊ circūductū. remanet in seipso stu
pidus nesciens q̄ d̄uertat ⁊ qualiter effugiat
Erūpit aliquādo etiā in affectu cordis. motus
quidam lāguoris. qui sermone exprimi nequit
sed suspirijs gemiābus continuisq; plandibz
aut etiā subitīs ⁊ grauibz clamoribz innotescit
sicut de pueris. ⁊ bestijs in tedio constitutis su
perius exemplificatum est. Ingeritur quādo
q; affectuū motus ruboris ⁊ verecūdie. dū in mē
te venit turpitudō ⁊ feditas sui peccati. Insuper ⁊
ingrītudo apud celestē patrē ⁊ dñm a q̄ tot et
tāta beneficia p̄cepta sunt. Concipit etiā ali
quādo affect⁹. odiū quoddā sibiip̄si⁹ dū quis su
os misereābiles defectus ⁊ casus cōsiderās sibiip̄si
displic; seq; abhominat ⁊ detestat adū ut ad in
sta: fetidi cadaueris sibiip̄si fiat intollerabil.

Formatur et aliquando in seipso affectus zelum
quendam et indignationem laudabilem aduersus
peccata sua aut aliorum et ob id seipsum per peniten-
tiam persequitur et punit. Est et affectio quando
quod zelotipa circa se aut alios. ex quo fit ut studi-
ose peccatorum discrimina et oportunitates detinere
conetur. et quelibet salutis sue aut aliene detri-
menta repellere. sicut vir zelans uxorem tantam ad-
hibet custodiam. ne turpe aut suspectum admittat
confortium. Comouetur aliquando animus affectu
quodam pietatis et compassionis seu misericordie
ad se et ad alios. quod surgit plerumque ex commemora-
tione humane fragilitatis parte ex vna. et periculo
tunc quibus omnes incumbimus. parte ex altera. ubi
nichilominus pauca vel nulla ex nobis parata
sunt remedia. Suspeditur aliquando affectus in
admirationem gradem. dum videlicet altitudinem
diuinitatis sapientie et scientie dei vel incomprehensibi-
lium iudiciorum eius ad mentem reuocat. In tantum
quod aliquoties hec meditatio. mentem ad se aduo-
cat. et sursum rapit. ut seipsum et memoriam derelin-
quat et fiat velut decipiens et insana. Concipitur
aliquando in affectu motus sancte conscientie et
bone spei in deum et sanctos. dum ea precipue bene-
ficia sue largitatis recogitatur quibus nos adiu-
uat et tuetur. Accidit autem eiusdem. ex suorum
malefactorum recordatione penitentie et contritionis

affectio Supuenit etiā quādoq; in affectu motus cuiusdam bene desperacōnis. dum cōsiderās q; vana spes est hominis in solum deum se proiciat; etq; soli finaliter et principaliter inheret.

Oritur qñq; in affectu. motus horrois et ab hominacōnis. surgēs ex cōsideracōne vilitatis et turpitudinis peccati. quā turpitudinē facit hec affectio per os euomere per sinceram cōfessionē

Subintrat aliquādo in affectu. motus scti de fiderē vel sctae cupiditatis. veniēs ex cōsideracione diuine pulchritudinis. et excellentie glorie celestis. ad quā videndam et habendam totis aspirat conatibus. Ingredditur aliqñ mētem affectio quedā leticie spūalis. et sobrie cuiusdā cōplacētie quā sibi legitime suadet. dū sibi cōplacere ppendit in deo dño et in gloria eius. In sup et in quibuslibet suis opibus. que quidē spiritualis iocūditas. aliquocōiens in tantū robore excessit. ut verbis exprimi minime queat. sed sub signis quibusdam ad extra prorumpit. puta sub iocūdis suspiriis. et gaudiis singulib; Vocatur autem hec plerumq; affectio mentis interna Jubilacō. seu exultacio. Exurgit aliquādo affectio. laudis benedictionis. et glorificacōnis. commemorando dignitatem dei inestimabilem. et aduocando creaturās omnes ut laudēt eū et exultēt. in nomine sctō eius. Ad ē etiā

aliquādo affectus recreacōnis in diuinis bene-
ficijs que modis in numeris in dies percipimus

Exercitatur aliquādo affectus in feruorem diui-
ni amoris p̄ consideracōne immēse sue bonitatis .
et est altissima . p̄fectissima . et dignissima in cete-
ris affectio . ad quā nichilomin⁹ . tute et perfecte
hij soli p̄tingūt : qui prius in ceteris exercitati
fuit . quasi p̄ illas purgati et cōsequēter preparati .
quoniā scdm̄ declaracōnez beati bernardi per il-
las osculamur pedes et manus . p̄ hanc autē ad
osculū oris p̄cedim⁹ . Hec siquidē sancta affecti-
o . mētem deo sūme approximat et domesticā fa-
cit : et velut sponsā ei copulat . Ex pluribz iam
dictis . facile p̄pendes . cur simplices et illatū . lau-
dabiliter et fructuose suadentē frequēter dicere
oracōes quas minime intelligūt . Hoc enim fit
vel ut hoc agentes . deū venerentur aut laudēt .
aut ei grācias p̄ beneficijs rependāt sub s̄ctis
et secretis verbis . p̄ os p̄phetarū et sanctorū reue-
latis . Vel etiam ut ecclesie obediant . aut suo
cōfessori . Accedūt etiam et alie cause quas p̄pē-
dis adesse dum huiusmodi orationes deuote
dicuntur .

a Dedaraſti michi iam o homo q̄ pluri-
mos mendicitatis modos Insuper et orandi et
varios affectus formādi doctrinā tradidisti per
utilem . Nūc restat ut ex te audiā . si cotidiano

michi erit aliqua vna oꝛo questusue vnꝰ coꝛ
dianus apud oēs sãctos simul obseruandus.
Quas etiã elemosinas ero in hoc q̃stu petitura
h Poteris aia in hoc modũ quẽlibet ob
suaẽ tibi p̃ut videbit magis oportunũ. magis
q; fructuosũ p̃ ouenientia tpm a locoꝝ a neces
sitatũ quib; eris obnoxia. vel altera quelibet p
sona p̃ qua orare voles. Debet igit̃ toto stu
dio. tota diligentia discere. que sint septem do
na gratie precipue in tuis oracõibus petenda
puta virtutes tres theoloyce fides spes. caritas
Virtutes quoq; cardinales. prudẽtia tẽperan
cia fortitudo a iusticia. Que sint insup septẽ spũs
sãcti dona. septẽ beatitudines. septẽ peticões in
oꝛone dominica expresse. septẽ misericordie ope
ra. spũalia a corporalia. decẽ precepta legis. In
hijs tua versabit̃ meditacõ. a scõm tuam ope
tunitatẽ aduersus morbos varios pccõũ a pe
riculorũ a tẽptacõnũ quibus te sibiaccẽ agnosces
tuã formabis oꝛonẽ. Diriges etiã frequẽt oculũ
tue cõsideracõis. ad illa septẽ capitalia vicia. ad
illos insup multiplicẽs defectus. quos in admi
nistracõẽ corporaliũ sensũ cotidie incurrimꝰ
a sic de alijs infinitis miserijs. Ad hec plenius
agnoscenda a discernẽda oferz plurimũ. sũma
vicõꝝ a virtutũ. quã qdã sũmã regis appellãt.
Poteris p̃c̃tẽa tuũ questũ dimidẽ et singulis

ptibus singulos deputare dies. puta ut singulis septem dierū pcticōez facias. de singulis septem donoꝝ. ⁊ ita de alijs omnibꝫ in oracōne petendis poteris ordinare. ⁊ tibi quasi legē regularē ad hoc statuere. Et nichilominꝰ alijs vīgētibꝫ causis extra ordinariē poteris ad alia petenda frequēter ouerti. Sic etiā celestem ciuitatem velut in septem ptes seu vicos diuidere. et ꝑ singulos illos vicos. singulis septē dierū discurrere. ⁊ te questuare. Statuesqꝫ in vico vno beatos angelos. in alio ꝑphetas ⁊ patriarchas xꝑi adhuc venturi ꝑcones ⁊ sic de alijs ꝑut tibi tua deuotō suadebit. Poteris etiā iuxta dierū solēniū erigentiā. recurſū ad xꝑm facere. cūqꝫ misteria ꝑtemplari. ac etiā sanctorꝫ quorum celebrātur solēnia. tūcqꝫ deuotīꝰ solito. corū implorare subsidia: eosqꝫ apud alios facere mediatores. Jam itaqꝫ absqꝫ intermissione ꝑlixē satis locuti sumus: cōuenit ut finē sermōni tribuamus. ceterā diebꝫ posteris raseruātes. nam etiā tēpus adest ut ad questū te ꝑferas. quē vtiqꝫ ꝑadicādo. semper in hoc officō dōctior fies. nō solū in hīs de quibꝫ exēpla posita sunt paupertatū modis: verū etiā alijs in numeris erudita. Ita sanē est omne ꝑuerbium ꝑ fabricā do fabri finis.

a Ita fiat ut suades o hō. Statuā itaqꝫ

in me ipsa certum ordinem ad elemosinam peten-
dum. measque petitiones pro necessitatibus occur-
rentium oportunitate conabor instruere. Nec tamen
tibi molestum erit. si non uniformem regulam in me-
is obseruabo deprecationibus. quoniam absque ordine et
mensura. in me insurgunt paupertates. et indigentia
ex quarum exigentia. mee sunt penitus orationes
instruende. quibus etiam modus est nichilomi-
nus adhibendus secundum eorum qualitatem quibus
aut pro quibus meus est sermo dirigendus. Ce-
terum ubi me deficere videbis atque torpescere. ve-
lis obire precor me dirigere. michique adesse
consilio atque auxilio.

H Libenter id efficam o anima. Deus autem
tuus sit auxiliator. detque tibi tene ac prudenter ora-
re. ita videlicet ut ei grata sis. et bene desidera-
ta quelibet impetres.

Equuntur diuersae orationes et meditationes
anime deuote secundum diuersas materias que
parum aut nichil deseruiunt. nisi iam deuotioni
totaliter mancipatis. et qui in seipsis experiun-
tur affectiones virtutum. Insuper et dei visitatione.
cum contemptu mundi

Orationes et meditationes deuote circa ora-
tionem dominicam a primo super prima peti-
tione eius. Sanctificetur nomen tuum.